

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за допълнение на Закона за народната просвета

(обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; изм., бр. 90 от 1996 г., бр. 36, 124 и 153 от 1998 г., бр. 67 и 68 от 1999 г., бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29, 71, 86 и 114 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 28, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г.)

§ 1. В чл. 15, т. 1 накрая се добавя „включително и чрез преразглеждане и коригиране на учебниците по българска история, така че младите хора да бъдат информирани за престъпленията на комунистическите режими у нас и по света по същия начин, по който са информирани за национал-социалистическите престъпления”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. В Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г., изм., бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 50 от 2008 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 9 т.2 се изменя така:

2. да създаде условия за формиране на ценностни ориентации, свързани с чувството за българската национална идентичност, уважение към другия, съпричастност и демократично гражданство основано на правата и отговорностите на гражданите, както и да създаде условия за формиране на конкретни знания за престъпленията извършени от комунистическите и националсоциалистическите режими, включително и на комунистическия режим в България ;

2. В Чл.10 текстът на т. 4 се изменя така:

4. обществени науки, образование в демократично гражданство, основано на правата и отговорностите на гражданите, религия и вероучение

3. В чл. 10 се създава нова точка 9 със следния текст:

9. изучаване на престъпленията на комунистическите и националсоциалистическите режими, включително и на комунистическия режим в България

3. В Чл.12 (3)т.1 текстът „Чл.10 т.1,2,3,4, 5 и 8” се изменя така:
” Чл.10 т.1,2,3,4, 5, 8 и 9”

4. В Чл. 15 (3) думата „религия” се замества с „вероучение”

5. В преходните и заключителни разпоредби се създава нов § 2-б със следния текст :

§2-б. По смисъла на този закон, предметът „Религия” включва формиране на общи познания за основните световни религии, а предметът „Вероучение” включва изучаване на една определена религия и дава познание на ученика за съответното вероизповедание. Определянето на вероизповеданието, което се изучава в предмета „Вероучение”, става съгласно предпочитанията на родителите или настойниците на ученика.

Вносител: Лъчезар Тошев и Мартин Димитров

МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на Закона за народната просвета

На 18.09.2008г. Народното събрание прие Решение за подкрепа на Пражката декларация за Европейската съвест и комунизма от 3 юни 2008г.

Идеите, залегнали в Пражката декларация, намериха развитие в Резолюцията на Европейския парламент от 2 април 2009г. „Европейската съвест и тоталитаризма” и Резолюцията на Парламентарната Асамблея на Организацията за Сигурност и Сътрудничество в Европа от 3 юли 2009г. „За ново обединение на разединена Европа”. От своя страна, тези международни документи са продължение на процеса започнал с приемането на Резолюция 1481/2006 на Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа за „Необходимостта от международно осъждане на престъпленията на тоталитарните комунистически режими”. В тези документи особена важност се отдава на информираността на обществото за извършените престъпления на тоталитарните режими.

Предлаганата промяна в Закона за народната просвета е подновяване на инициативата на група народни представители от 40-тото Народно събрание и е в съгласие с приетия от Народното събрание Закон за обявяване на комунистическия режим в България за престъпен (ДВ.бр.37/5 май 2000г.).

Намираме предложението за общественозначимо и даващо отговор на „Доклад за младежта” внесен от премиера Сергей Станишев в 40-тото Народно събрание от името на Министерският съвет(вх.№ 802-03-20/08.10.2008г.) в който могат да се срещнат твърдения за нагласите на българската младеж като *„Съвсем естествени са и антидемократичните настроения, както и разрастването на призивите за разрушаване на демократичната политическа система въобще”*-стр.48, *„Социализмът се е изчистил от негативните си наслоения и се е превърнал в „доброто старо време”. Можем да очакваме в близко бъдеще нарастване на младежкото левичарство, основаващо се на идеята за възстановяване на „истинския социализъм-комунизъм”*-стр.37. *„Демокрацията (каквото съдържание влагат в нея младите хора) също е компрометирана. Близко една трета от младите хора са убедени, че тя е донесла повече вреда на България отколкото полза”, „близко една четвърт от младите хора се изживяват като генерационни „лузъри” от демокрацията, пазара и въобще утвърдилата се политическа система.”* –стр.38. Дори само тези откъси показват колко актуален е законопроектът за промяна в Закона за народната просвета по отношение на ценностите на нашето общество и

особено по отношение на бъдещите поколения и колко навременни са реакциите на международните организации по този въпрос.

Освен това в законопроекта се предлага обръщане на по-голямо внимание на развитието на ценностната система на учениците като средство да се преодолее дълбоката морална криза, в която изпада и нашето общество. В тази връзка се предлага въвеждането на предмет в задължителната програма – Демократично гражданство, основано на правата и отговорностите на гражданите. Това е в съответствие с приетата на 7 май 1999г. от Комитета на Министрите на Съвета на Европа декларация и програма за обучение в демократично гражданство, основано на правата и отговорностите на гражданите. Не е без значение да се знае, че тази декларация и програма са приети по личната инициатива на българския посланик Светлозар Раев, с подкрепата на българската делегация в ПАСЕ. Това беше и причина Съветът на Европа и Европейският съюз да обявят 2005г. за **Европейска година на демократичното гражданство, чрез образование**. За съжаление в България не се направи почти нищо за приложението на програмата, въпреки острата необходимост от такова образование в нашето общество. Що се отнася до моралните ценности, разграничаването между добро и зло, няма как да се заобиколи въпроса за образованието по Религия - като задължителен общообразователен предмет, какъвто той е в редица държави, и на „Вероучение” - като задължително-избираем предмет в учебната програма, което също предлагаме.

Вероучението е по-детайлно изучаване на дадено вероизповедание, **като светски предмет** със светски преподаватели, даващ познание за вярата, а не вяра. Вярата е предмет на самото вероизповедание и се практикува в религиозните институции или индивидуално, но не се практикува в училищата.

Вярваме, че българското общество има нужда от предложените изменения в Закона за народната просвета.

Вносител: Лъчезар Тошев и Мартин Димитров